

Kriminologiska institutionen

Stockholms
universitet

Cannabis - problem eller möjlighet?

En diskursanalys av rådande
legaliseringsdebatt om cannabis

Examensarbete för kandidatexamen i kriminologi, 15 hp

Kriminologi

Grundnivå

Höstterminen 2019

Hanna Vikman och Michael Karlsson

Sammanfattning

Debatten om legalisering av cannabis har hög aktualitet i dagens samhälle. Media som aktör, där även en stor del av debatten tar plats, bidrar till att forma allmänhetens syn på olika samhällsfrågor och problem. Syftet med denna uppsats är att undersöka vilka argument som uttrycks för respektive mot en legalisering av cannabis. Vi har analyserat två debattartiklar som framför olika ståndpunkter i frågan om att legalisera cannabis. För att besvara vår studies syfte har vi använt oss av tre frågeställningar från Carol Bacchis diskursanalytiska inriktning *What's the problem represented to be?* (WPR). Socialkonstruktivismen har använts som vetenskapsteoretisk utgångspunkt i uppsatsen.

Resultatet visar att ett centralt argument i debattartikeln som förespråkar en legalisering av cannabis är att det skulle minska kriminalitet. Debattartikeln som motsätter sig en legalisering av cannabis hävdar det motsatta, det vill säga att en legalisering skulle öka kriminalitet. Förespråkaren för legalisering menar att det finns en efterfrågan på cannabis som är oberoende av reglering vilket gör att fokus avleds från cannabis. Motståndaren för en legalisering fokuserar istället på cannabis och samhällsfarliga effekter av substansen. Båda sidor i legaliseringsdebatten problematiserar rådande lagstiftning men på olika sätt. Förespråkaren för en legalisering menar att lagstiftningen inte är relevant för dagens samhälle medan motståndaren menar att lagstiftningen inte är tillräckligt sträng. Vidare visar resultatet att cannabis konstrueras på olika sätt av de olika sidorna i legaliseringsdebatten. Resultatet visar i enlighet med WPR och socialkonstruktivismen att fenomen och problemkonstruktioner är subjektiva och beroende av social kontext. Resultatet visar att hur cannabis konstrueras kan få stora effekter för såväl den enskilda individen som för samhället i stort.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1.Syfte och frågeställningar	2
1.2.Begrepp	2
2. Tidigare forskning	3
2.1.Narkotikadebatten över tid	3
3. Metod och material	6
3.1.Kvalitativ forskningsmetod	6
3.2.Diskursanalys	6
3.3.What's the problem represented to be (WPR)	7
3.4.Material och urval	9
3.5.Etiska överväganden	10
3.6.Kvalitetsmått	10
4. Vetenskapsteoretiskt ramverk	11
4.1.Socialkonstruktivism	12
5. Analys och resultat	13
5.1.Stoppa våldet i Malmö - legalisera cannabis	13
5.1.1.Hur presenteras 'problemet' i den specifika policyn?	14
5.1.2.Hur har detta sätt att framställa 'problemet' uppkommit?	16
5.1.3.Vilka effekter får framställningen av 'problemet'?	17
5.2.Nej, Malmö behöver hållbara lösningar nu	19
5.2.1.Hur presenteras 'problemet' i den specifika policyn?	19
5.2.2.Hur har detta sätt att framställa 'problemet' uppkommit?	21
5.2.3.Vilka effekter får framställningen av 'problemet'?	23
6. Slutsats och diskussion	24

6.1.Tidigare forskning	27
6.2.Studiens begränsningar	28
6.3.Framtida forskning	29
7. Referenslista	30
7.1.Böcker och artiklar	30
7.2.Övriga källor	31

1. Inledning

Användning av narkotika har under en lång tid setts som ett samhällsproblem och därför har lagar mot narkotika stiftats. Användning av narkotika sträcker sig långt tillbaka i tiden och till en målgrupp av såväl sjuka, som använder preparatet som smärtlindring, som till andra typer av användare (Hvitfeldt 2012:212). I Sverige regleras narkotika under narkotikastrafflagen (SFS 1968:64) som fastslår att det är olagligt att bland annat inneha, framställa, överlåta samt bruka narkotika.

Cannabis är ett samlingsnamn för narkotikaklassade preparat, såsom hasch och marijuana, som framställs från hampaplantan *cannabis sativa*. Enligt Folkhälsomyndigheten (2018) är cannabis det narkotikaklassade preparat som brukas i högst utsträckning både i Sverige och i världen. Cannabis innehåller flera hundra verksamma ämnen som kan påverka användaren både fysiskt och psykiskt. Användning av cannabis kan leda till såväl positiva som negativa upplevda effekter. Vilka effekter som uppkommer varierar stort både mellan individer och narkotikapreparat (Drugsmart 2014).

Samtidigt som flera länder på senare tid har anammat en mer liberal inställning till cannabis, kvarstår Sverige vid sin restriktiva och retributiv inställning som brukar beskrivas som en nollvision till narkotika. Trots den restriktiva inställningen mot narkotika så har bruket av cannabis enligt centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) ökat över tid (CAN 2019:5). Den senaste tidens utveckling med ökad narkotikaanvändning samt en legalisering av cannabis i flertalet länder, har lett till en växande debatt om den rådande narkotikalagstiftningen i Sverige (EMCDDA, 2019:16). De som förespråkar en mer liberal narkotikalagstiftning med legalisering av cannabis menar att cannabis är relativt harmlöst och inte alls så farligt och beroendeframkallande som deras meningsmotståndare hävdar (SVT 2018). Debatten har öppnat upp för en problematisering av den rådande kriminaliseringen av cannabis. Ur ett kriminologiskt perspektiv är det därför av intresse att undersöka olika sidors argumentation i debatten om legalisering av cannabis.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att undersöka hur två olika sidor argumenterar i debatten om legalisering av cannabis. Detta syfte ska besvaras med följande frågeställningar:

- Vilka för- respektive motargument presenteras i två artiklar som debatterar legalisering av cannabis?
- Vilka effekter kan en legalisering av cannabis medföra enligt två debattartiklar?

1.2 Begrepp

I detta avsnitt redogör vi för centrala begrepp i denna uppsats. Begreppen definieras utifrån hur de kommer att användas i vår uppsats. Samlingsnamnet cannabis används för att beskriva samtliga narkotikaklassade preparat som framställs från hampa plantan cannabis sativa. Vi använder ett samlingsnamn dels för att förenkla för läsaren och dels för att det inte görs någon konsekvent distinktion mellan olika preparat i det material som ligger till grund för uppsatsens analys och resultat. Vidare följer ytterligare definitioner av centrala begrepp.

- **Legalisering:** Begreppet innebär att innehav, bruk och försäljning av cannabis skulle bli lagligt. En legalisering behöver inte innebära att cannabis kan distribueras helt fritt, utan preparatet skulle troligtvis förläggas med vissa restriktioner exempelvis liknande de idag gällande för alkohol. Vilka och exakt hur dessa restriktioner skulle kunna vara utformade undersöker vi inte närmare. Detta då vår studie syftar till analys av legaliseringsdebatten och inte analys av hur restriktioner skulle kunna vara utformade varav vidare undersökning av restriktioner inte anses relevant för denna uppsats. Legalisering skiljer sig från avkriminalisering med vilket istället avser att kriminalisering av eget bruk skulle tas bort. I övrigt skulle nuvarande narkotikalagstiftning kvarstå (SFS 1968:64).
- **Kriminalisering:** Begreppet beskriver det nuvarande förhållningssättet gentemot cannabis. Det vill säga att bland annat att inneha, bruka, framställa och sälja cannabis är olagligt. Vissa undantag i lagstiftningen finns dock för medicinskt bruk av cannabis (SFS 1968:64).

I denna uppsats genomförs en analys av den rådande legaliseringsdebatten om cannabis varav vi kommer att beröra ämnet ur ett legaliseringsperspektiv. För den analys som görs i denna uppsats menar vi att det är viktigt att vara medveten om att en legalisering av cannabis kan ha en direkt effekt på kriminalitet. Det i form av färre narkotikabrott då en legalisering skulle innebära att handlingar som tidigare var kriminella inte längre skulle vara det. Genom att ändra definitionen av en handling från kriminell till icke kriminell skulle därmed kriminaliteten kunna minska, utan att för den skull handlingen minskar i frekvens. En medvetenhet om detta är viktigt när legalisering av cannabis undersöks så att effekter inte misstas för något som de inte är.

2. Tidigare forskning

I detta avsnitt presenteras tidigare forskning. Tidigare forskning som berör debatten om legalisering av cannabis är mångfasetterad och berör ämnet ur flera perspektiv. Vi har valt att begränsa tidigare forskning till att handla om övergripande forskning om den svenska narkotikafrågan samt diskursanalytisk forskning kring synsätt om narkotika i allmänhet och cannabis i synnerhet. Det skapar dels en uppfattning om cannabis och narkotikapolitik ur en svensk kontext och dels en uppfattning av hur förhållningssättet gentemot cannabis har förändrats över tid. På så sätt kan vi skapa en bred bild vilket vi tror är viktigt för vår analys.

2.1 Narkotikadebatten över tid

Törnqvist (2009) analyserar i *När man talar om knark. Drogdebatt i svensk dagspress* den mediala debatten som bedrivits om narkotika i svensk dagspress mellan 1970 och 1999. På 1970-talet kunde en diskussion om hårdare tag och strängare straff identifieras. Enligt Törnqvist sågs det som åtgärder som skulle lösa en växande narkotikaproblematik. Narkotika sågs som högst problematisk, hotfull och farlig för allmänheten. I debatten under denna tidsperiod kunde även kritiska röster och motståndare mot hårdare tag identifieras. Motståndarna argumenterade för att ytterligare repressiva åtgärder skulle medföra att redan marginaliserade narkomaner skulle få det än värre. Följden skulle inte bli att samhället befriades från narkomaner utan att redan utsatta individer skulle få hårdare straff (Törnqvist

2009:65-66). Cannabis var vanligt förekommande i debatten och benämndes ofta som inkörsport eller start-drog (ibid:69). Vid denna tidpunkt fanns ett starkt mobiliserat motstånd mot narkotika i allmänhet och cannabis i synnerhet. Trots det fanns ändå några artiklar som argumenterade för en legalisering med argument som att cannabis, i form av marijuana, var ett mindre skadligt alternativ än alkohol. Törnqvist belyser dock att utrymmet för de som hade ett positivt förhållningssätt till cannabis var begränsat i debatten om narkotika (ibid:70).

Under 1980-talet dominerades debatten av röster för en mer repressiv hållning mot narkotika. En allt starkare samsyn på narkotika som självklart ont och farligt växte fram under denna tidsperiod (Törnqvist 2009:103). Två organisationer som var starka drivkrafter bakom detta ideologiska synsätt mot narkotika var Föräldraföreningen mot Narkotika (FMN) och Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle (RNS). Den senare organisationen startades av Nils Bejerot som kommit att kallas för den svenska narkotikapolitikens fader. Bejerot var under 1970- och 1980-talet en stark opinionsbildare i narkotikadebatten. Han var också en av de stora förespråkarna för en mer repressiv inriktning på narkotikapolitiken (ibid:91-92). En del, om än en liten, av debatten under 1980-talet som dominerades av repressiva tankar, lämnades till andra åsikter. Motsägande åsikter ifrågasatte bland annat kostnaden av att använda straffrätten för att symboliskt ta avstånd från narkotika (ibid:99). Även kriminalisering av eget bruk som infördes 1988 mötte viss kritik, bland annat från den biträdande socialministern Gertrud Sigurdsen och länspolismästaren Hans Holmér. De menade att straffrätten inte är ett effektivt medel för att påverka eller ändra människors beteenden (ibid:113).

Under 1990-talet fortsatte debatten i den påbörjade inriktningen då debatten kom att handla om ökade repressiva tag mot narkotika. Törnqvist kunde dock under denna tidsperiod se en minskning i vilken utsträckning som hårdare straff efterfrågades. Enligt Törnqvist kunde en förklaring till detta vara de straffskärpningar som genomfördes under 1993 och som kan ha tillfredsställt en del av de efterfrågningar på hårdare straff som dominerat under 1970- och 1980-talet (Törnqvist 2009:129). Sveriges eventuella inträde i EU väckte en stor oro över att det skulle komma att påverka Sveriges narkotikapolitik till det mer liberala. En debattartikel skriven av FMN och RNS under denna tidsperiod hade titeln Nej tack till legalisering - Hasch är ingen harmlös grönsak och titeln är talande för det synsätt som rådde (ibid:138). Liksom under de tidigare tidsepokerna fanns även under 1990-talet kritiska röster mot den gällande,

restriktiva narkotikapolitiken. Flera framträdande forskare visade på negativa konsekvenser som en följd av en restriktiv narkotikapolitik. De som motsatte sig en restriktiv narkotikapolitik mötte dock kraftfullt motstånd och de ansågs utgöra ett hot mot det svenska samhället (ibid:140).

Lenke och Olsson (2002:75) skriver i *Swedish Drug Policy in the Twenty-First Century: A Policy Model Going Astray*, där de har analyserat svensk narkotikapolitik, att forskare och experter genom åren har placerats i en form av intellektuell karantän. Framläggningar av fakta och argument som gått emot den restriktiva hållningen har begränsats och slagits ned av såväl icke-statliga organisationer som politiker. Argumentationer för vidare straffskärpningar mot narkotika har setts som tillfällen för att försöka vinna förtroende och politisk mark. Lenke och Olsson menar att media har spelat en stor roll i formerandet av synen på narkotika. Vidare menar författarna att media har bidragit till att skapa en onyanserad bild av synen på narkotika. Media har till stor del format allmänhetens syn och kunskap i narkotikafrågan. Lenke och Olsson menar att allmänheten till stor del tar för givet det som presenteras av politiker och i media utan vidare granskning (ibid:75).

Månsson (2012) analyserade i *The same old story? Continuity and change in Swedish print media constructions of cannabis* hur svenska tryckmedier har framställt cannabis mellan 2002 och 2012. Även hon menar att media har haft en betydelsefull roll för allmänhetens åsikter kring olika substanser såsom cannabis (ibid:268). I sin analys såg Månsson att cannabis utan invändningar konstruerades som en kraftfull och olaglig substans som skadar samhället och leder till problem (ibid:279). Enligt Månsson (ibid:280) har media konstruerat en bild av cannabis och narkotika som haft stor likhet över tid, men hon identifierar också vissa tecken på förändring. Rapporter från andra delar av världen där det råder en mindre strikt hållning gentemot cannabis har öppnat upp för alternativa konstruktioner av cannabis även i Sverige. Andra länder som legaliserat eller lättat på restriktioner mot cannabis har bidragit med andra synsätt på substansen. Det har gett utrymme för att kunna konstruera cannabis som något njutbart och ofarligt som även kan vara till hjälp. Även om det inte fullständigt har förändrat Sveriges syn på cannabis så har det fört in och skapat utrymme för andra tankar än bara de restriktiva. De tecken till förändring som Månsson har identifierat står i stark kontrast till Sveriges restriktiva narkotikapolitik med tron på fullständigt förbud (ibid:279-280).

3. Metod och material

I detta kapitel presenteras och motiveras den metod och det material som används i denna uppsats. Vidare följer en redogörelse för val av metod och material. Slutligen i detta avsnitt diskuteras etiska frågeställningar, forskarroll och kvalitetsmått såsom validitet och reliabilitet.

3.1 Kvalitativ forskningsmetod

Denna uppsats bygger på tolkning och förståelse av ord vilket innebär att metoden som använts är kvalitativ. Utgångspunkten för kvalitativ forskningsmetod är att det existerar mer än en objektiv syn på sammanhang, fenomen och verkligheter. Därför är intresset i kvalitativ forskning inte att kvantifiera data utan att beskriva, förklara och tolka fenomen utifrån kontexten (Bryman 2011:341). Syftet med denna uppsats är att undersöka argument i debatten om legalisering av cannabis. För att undersöka legaliseringsdebatten används Carol Bacchis diskursanalytiska inriktning What's the problem represented to be? (WPR).

3.2 Diskursanalys

Den metodologiska utgångspunkten för vår uppsats är Bacchis diskursanalytiska inriktning WPR. WPR är specifikt framtagen för analys av policydokument, men kan även användas för andra material (Bacchi 2012:4). Innan WPR presenteras mer utförligt följer först en allmän presentation av diskursanalys samt tolkning och definition av begreppet diskurs för uppsatsen.

I diskursanalys är ord och text centrala då de anses styra föreställningar om verkligheten. Genom ord och text styrs människans uppfattning, tolkning och krav på verkligheten. Diskursanalys innefattar flera inriktningar med olika premisser och ändamål men med det gemensamma syftet att systematiskt studera diskurser (Bergström & Boréus 2012:355). Diskurser kan ses som regelverk för hur världen ska tolkas, talas om och förstås. De påverkar hur företeelser tolkas men också vilka företeelser som anses vara accepterade och relevanta. Vidare bidrar de till att skapa relationer mellan människor och grupper (ibid:358). Bacchi (2009:35) definierar diskurser som:

“discourses are socially produced forms of knowledge that set limits upon what is possible to think, write or speak about a given social object or practice”

Flera diskurser kan existera samtidigt, vissa förenliga med varandra och vissa starkt motsägande. Diskursers inflytande och acceptans varierar över tid vilket gör att diskurser har föränderliga maktpositioner. Tillsammans skapar diskurser ett regelverk bestående av uttalade och outtalade regler som formar hur företeelser tolkas. Med diskursanalys kan företeelser och hur de varierar över tid och rum kartläggas (Ahrne & Svensson 2015:176). Diskursbegreppet är av väsentlig betydelse för samhällsvetare eftersom det berör olika typer av sociala praktiker samt syftar till att förklara handlingsmönster, vanor och konventioner i samhället (Bergström & Boréus 2012:23). Vi har i vår uppsats valt att tolka begreppet diskurs enligt Bacchis definition, presenterad tidigare i detta avsnitt. Tolkningen innebär att begreppet har en vidare definition än exempelvis den lingvistiska synen som endast förhåller sig till talad text eller sammanhängande texter (ibid:358). Denna tolkning begränsar sig inte till en viss del av ett språkligt fenomen utan omfattar språkliga praktiker såväl som andra sociala praktiker. Det gör att en bred bild av ett fenomen kan skapas eftersom inte bara språkliga, utan alla sociala praktiker ses som betydelsefulla.

3.3 What's the problem represented to be (WPR)

Carol Bacchis WPR syftar till att upptäcka och analysera problem som inte explicit uttrycks. Enligt WPR existerar problemkonstruktioner i alla policys eftersom de presenterar lösningar vilket inte skulle vara nödvändigt vid frånvaro av problem. Analysen i WPR grundar sig i ett kritiskt förhållningssätt till hur lösningar framställs och hur de mer eller mindre uttalade problemen konstrueras (Bacchi 2009:21). Enligt WPR konstrueras problem som att endast den problemkonstruktionen existerar. Bacchi menar att problemkonstruktioner är diskursiva framställningar som inte behöver stämma överens med verkligheten. Konstruktionen påverkar vilka lösningar ett problem tillskrivs men också hur problem beskrivs, tolkas och diskuteras. Därför är det viktigt att undersöka diskurser bakom problemkonstruktioner (ibid:22-23). Det finns 6 frågeställningar i WPR som ska bidra med vägledning i analysen och de är (ibid:21),

1. Hur presenteras 'problemet' i den specifika policyn?
2. Vilka antaganden och påståenden finns bakom den specifika framställningen av

‘problemet’?

3. Hur har detta sätt att framställa ‘problemet’ uppkommit?
4. Vad lämnas oproblematiserat i framställningen av ‘problemet’? Vad nämns inte i ‘problemet’? Är det möjligt att se ‘problemet’ ur en annan synvinkel?
5. Vilka effekter får framställningen av ‘problemet’?
6. Hur/var har framställningen av ‘problemet’ skapats, spridits och försvarats? Hur har respektive kan ‘problemet’ bli ifrågasatt, upplöst eller ersatt?

Genom den första frågan ska implicita konstruktioner av problem identifieras. I en policy kan flera implicita problemkonstruktioner, som är motstridiga med varandra, finnas (Bacchi 2009:2-3). Fråga 2 syftar till att identifiera antaganden och förgivettaganden som ligger till grund för problemkonstruktioner (ibid:4-5). Fråga 3 handlar om den utveckling som ligger bakom problemkonstruktioner. Den tredje frågan behandlar ett tidsperspektiv och syftar till att förstå hur problem har formerats över tid (ibid:9). Fråga 4 i WPR är av det kritiska och diskuterade slaget och handlar om vad som lämnas osynligt i en problemkonstruktion (ibid:13). Med den fjärde frågan kan alternativa problemkonstruktioner upptäckas vilket i sin tur kan göra det möjligt att identifiera osynliggjorda diskurser (ibid:16). Fråga 5 behandlar effekter som följer av problemkonstruktioner. Enligt WPR påverkas grupper på olika sätt och i olika grad av problemkonstruktioner då vissa grupper gynnas medan andra missgynnas. Fråga 5 syftar till att belysa effekter av problemkonstruktioner. Effekter delas upp i tre överlappande typer; diskursiva, subjektiva och levda effekter. Diskursiva effekter handlar om hur problemkonstruktioner påverkar diskurser och begränsar tolkningar. Subjektiva effekter handlar om hur subjekt utformas och positioneras av problemkonstruktioner. Levda effekter handlar om hur tillgångar formas av problemkonstruktioner och hur individer rent materiellt påverkas av problemkonstruktioner (ibid:18). Diskursiva och subjektiva effekter kan ofta identifieras direkt från en policy. De levda effekterna är mer av resonerande karaktär och kan identifieras genom att analysera vilka konsekvenser de diskursiva och subjektiva effekter kan ha. Fråga 6 handlar om hur och var problem produceras respektive reproduceras samt hur problemkonstruktioner kan tillåtas att dominera, ifrågasättas samt förändras (Bacchi 2009:19).

WPR är specifikt framtagen för policys vilket är en annan typ av material än det som

analyseras i denna uppsats. Trots det så menar vi att WPR i högsta grad är applicerbar på vårt material. Vi grundar det på att teorin enligt Bacchi har ett brett användningsområde då många typer av dokument består av implicita och explicita problemkonstruktioner (Bacchi 2012:4). Vidare menar vi att vårt material i stor grad liknar policydokument eftersom det innefattar både argumentation, problemframställning, åtgärdsförslag och lösningar. Vårt material är uppbyggt på liknande sätt som policys då lösningar till problem som hävdas existera presenteras. Således menar vi att materialet i denna uppsats har samma slags struktur som policys och därför är det lämpligt för oss att använda WPR. Vi har valt att använda fråga 1, 3 och 5 i WPR. Dessa tre frågor valdes då de anses lämpliga för vår studies syfte och frågeställningar. För att, med de begränsningar som finns för denna uppsats, kunna göra djupare analys på de frågor som bedömdes mest relevanta för att besvara vårt syfte valdes fråga 2, 4 och 6 i WPR bort. Tillvägagångssättet med WPR har bestått i att materialet har lästs igenom flertalet gånger. Detta för att skapa en förståelse för materialet. Därefter har centrala element utifrån WPR markerats i texterna. Centrala element kunde avse olika saker för de olika frågorna i WPR. Exempelvis var centrala element för fråga 1 i WPR lösningar och åtgärder medan de var historiska händelser för fråga 3. Därför gjordes olika markeringar för de olika frågorna i WPR. Vidare följde diskussioner och resonerande tankar mellan oss författare.

3.4 Material och urval

Vi har valt ut två debattartiklar från Aftonbladet för analys. Materialet valdes genom teoretiskt- och snöbollsurval. Ett teoretiskt urval innebär att material väljs med hänsyn till en studies syfte och frågeställningar (Bryman 2011:434-435). Snöbollsurval innebär att material hittas genom tidigare insamlat material (ibid:196). Den första artikeln valdes genom ett teoretiskt urval. Den andra artikeln identifierades från den första artikeln, det vill säga med ett snöbollsurval och valdes sedan genom teoretiskt urval.

Urvalet innebär att artiklarna är relevanta för vår studie men de är inte representativa för hela legaliseringsdebatten eftersom urvalet är ett icke-sannolikhetsurval (Bryman 2011:392). Ett icke-sannolikhetsurval betyder att artiklarna inte är slumpmässigt valda vilket gör att det inte är möjligt att generalisera resultat. Möjligheten till generalisering begränsas inte bara av

urvalet utan också av analysen baseras på ett begränsat material. Vår studie syftar inte till att generalisera resultat då det bedöms svårt med uppsatsens begränsningar i tid och omfång. Vi avser inte att ge en komplett bild av legaliseringsdebatten om cannabis utan till att belysa olika sidors argument i debatten. Därför menar vi att ett icke-sannolikhetsurval bestående av två debattartiklar som visar olika sidor i legaliseringsdebatten är lämpligt för vår studie.

För att hitta material användes sökorden *legalisera cannabis* på google. Vi valde bort material som var publicerat innan 2019 för att återspegla en aktuell bild av debatten. Vidare valde vi bort faktaorienterade och kortare artiklar då vi menar att de inte visar legaliseringsdebatten om cannabis på det sätt som denna uppgift avser att studera. Urvalet begränsades också av att artiklarna skulle vara publicerade i Aftonbladet, Expressen, Dagens Nyheter eller Svenska Dagbladet då de når ut till en bred population. Vi sorterade sökträffarna på google enligt relevans och granskade de tio första sökträffarna. Debattartikeln *Stoppa våldet i Malmö - legalisera cannabis* (Jönsson 2019) presenterade en positiv syn på legalisering av cannabis. Till den artikeln fann vi en replik i debattartikeln *Nej, Malmö behöver hållbara lösningar nu* (Karlsson 2019) där en negativ syn till legalisering av cannabis framfördes. De två artiklarna visar på olika sidor i legaliseringsdebatten av cannabis. Vi ansåg att debattartiklarna visade en bred bild av legaliseringsdebatten, trots att de bara är två till antalet. Debattartiklarna ansågs lämpliga för att besvara vår studies syfte och frågeställningar och valdes därför.

3.5 Etiska överväganden

Då materialet för denna uppsats består av debattartiklar som finns publicerade och tillgängliga för allmänheten så har vi inte tagit särskild hänsyn till forskningsetiska överväganden.

3.6 Kvalitetsmått

I kvalitativ forskning kan god validitet betyda hög trovärdighet vilket uppnås av att forskaren observerar, identifierar och mäter det som ska mätas (Bryman 2011:352). Hög reliabilitet kan i kvalitativ forskning betyda hög tillförlitlighet vilket uppstår om samma resultat uppnås om en studie replikeras (ibid:49). Diskursanalys påverkas av forskaren eftersom denne är en del i att välja, analysera och tolka material samt producera resultat. Det innebär att forskaren är

med och skapar det som ska analyseras vilket medför att vi inte kan påstå att vi genomför en objektiv analys. Bryman menar att alla resultat från kvalitativ forskning till viss del är subjektiva varav resultaten i denna uppsats också antas vara det (ibid:33).

Vi menar att metod och material är lämpliga för vår uppsats vilket tyder på en hög validitet. Materialet visar argument för och mot legalisering av cannabis, vilket är vad vi vill undersöka. Det vi vill undersöka anser vi är möjligt att undersöka med den valda metoden. Samtidigt är det en subjektiv bedömning att metod och material är relevanta vilket är en bedömning av många möjliga. Det är svårt att argumentera för att vår studie har hög reliabilitet då andra forskare troligtvis inte skulle få exakt samma resultat om de genomförde samma slags studie som i denna uppsats. Trots det menar vi att det nödvändigtvis inte behöver betyda att vår studie har låg kvalitet, utan det kanske bara är en bekräftelse på att subjektiva bedömningar är en del av kvalitativ forskning. Vi har haft i åtanke att WPR bygger på subjektiva tolkningar och att våra åsikter och värderingar kommer påverka vad som uppmärksammas i analysen. Det finns en risk att argument blir förbisedda på grund av att vi som forskare inte uppmärksammar dem. Om en argumentation syftar till att förändra och övertyga så finns det också en risk att vi som forskare blir övertygade och inte lyckas identifiera diskurser för vad de är (Bergström & Boréus 2005:131). För att belysa våra subjektiva bedömningar har vi genom hela uppsatsen eftersträvat att ha tydliga redogörelser. För att uppnå en hög kvalitet i uppsatsen har vi eftersträvat transparens vilket innebär att metodval, tillvägagångssätt och tolkningar förklaras (ibid:34). Vi menar att det är viktigt med hög transparens då den kan kompensera för en lägre reliabilitet. Med genomgående transparens förklaras och motiveras val och tolkningar vilket möjliggör upprepningar men också kritisk granskning av studier.

4. Vetenskapsteoretiskt ramverk

I detta avsnitt redovisar vi för socialkonstruktivismen som är vetenskapsteoretisk utgångspunkt för uppsatsens analys- och diskussionskapitel. Socialkonstruktivismen är en av utgångspunkterna i WPR (Bacchi 2009:33). Med ett brett förhållningssätt till samhällsvetenskapliga fenomen ansågs den lämplig för uppsatsen syfte och frågeställningar.

4.1 Socialkonstruktivism

Enligt socialkonstruktivismen konstrueras verkligheter genom sociala interaktioner som samspelar med diskurser. Verkligheten som konstrueras skapas i sociala interaktioner och är beroende av såväl den som talar som den som lyssnar vilket leder till subjektiva tolkningar (Bergström & Boréus 2005:22). I socialkonstruktivismen är språket centralt då det är ett uttryck för verkligheten och därför kan inte språk och verklighet skiljas åt. Genom att tolka språket skapas kunskap som används för att forma en bild av verkligheten. Det finns inget enhetligt sätt att tolka och använda språket utan det sker individuellt vilket medför att verkligheten skiljer sig mellan individer. Enligt socialkonstruktivismen är det inte möjligt att tolka människor och sociala sammanhang objektivt utan det sker subjektivt av varje individ och påverkas bland annat av individens förförståelse (Bergström & Boréus 2012:354).

Enligt socialkonstruktivismen finns inte en korrekt verklighet. Flera verkligheter samexisterar och konkurrerar mot varandra. Vilken verklighet som dominerar varierar mellan individer och över tid (Burr 2003:3-4). I WPR tolkas socialkonstruktivismen med att verkligheten skapas som en social process. En verklighet existerar bara i den givna kontexten och inte utanför den. Ett problem existerar inte av sig själv utan det konstrueras aktivt. Bacchi har ett maktperspektiv i sin syn på socialkonstruktivismen. Maktperspektivet lyfts fram i problemkonstruktioner och i lösningar där Bacchi menar att makthavare såsom regeringar har företräde och större möjlighet till att påverka (Bacchi 2009:33-34).

Socialkonstruktivismen har kritiserats för att vara relativistisk, vilket betyder att socialkonstruktivismen saknar en absolut och objektiv sanning. Kritik har också formulerats mot att teorin inte beaktar skillnader som finns mellan individer och sociala sammanhang inom beteende och biologi. Att socialkonstruktivismen betraktar språk och verklighet som oskiljaktiga har också mött motstånd (Bergström & Boréus 2005:22). Vidare har kritik riktats mot socialkonstruktivismens grundsyn om att sociala interaktioner och diskurser formar verkligheten. I kritiken framförs frågeställningen om det är individer som konstruerar verkligheten eller om det är verkligheten som konstruerar individer. Kritiker menar att socialkonstruktivismens grundsyn motsägs av båda ståndpunkterna i frågeställningen. Om den första ståndpunkten är korrekt så skulle det innebära att individer aktivt skapar en bild av

verkligheten vilket innebär att individen går före sociala interaktioner. Därmed är ståndpunkten i konflikt med socialkonstruktivismens tanke om att den sociala kontexten styr hur verkligheten uppfattas. Den andra ståndpunkten, att verkligheten konstruerar individen, säger istället att individer styrs av en verklighet där objektivitet är överordnat diskurser vilket också motsätter sig socialkonstruktivismens grundtanke (Bergström & Boréus 2012:401).

5. Analys och resultat

I detta avsnitt presenteras analys och resultat av de två debattartiklar som utgör uppsatsens material. För att förenkla för läsaren har vi valt att dela upp avsnittet på de två debattartiklarna. En kort bakgrundsbeskrivning av debattartikeln *Stoppa våldet i Malmö - legalisera cannabis* (Jönsson 2019) följs av analys och resultat för fråga 1, 3 och 5 i WPR. Därefter följer motsvarande, med kort bakgrundsbeskrivning följt av analys och resultat, för debattartikeln *Nej, Malmö behöver hållbara lösningar nu* (Karlsson 2019).

För att identifiera problemkonstruktioner och då besvara fråga 1 i WPR har vi utgått från föreslagna åtgärder och lösningar vilket är enligt Bacchis rekommendation. Bacchi menar att det är av vikt att förstå bakomliggande faktorer och händelser som skett under en längre tidsperiod för att förstå hur en problemkonstruktion har uppkommit, vilket är fråga 3 i WPR. Fråga 5 i WPR berör effekter av problemkonstruktioner och besvaras uppdelat i diskursiva-, subjektiva- och levda effekter enligt den uppdelning som görs i WPR (Bacchi 2009:21).

5.1 Stoppa våldet i Malmö - legalisera cannabis

I debattartikeln *Stoppa våldet i Malmö - legalisera cannabis* framför Torgny Jönsson åsikten att cannabis ska legaliseras (Jönsson 2019). Författaren har två avtjänade fängelsestraff bakom sig och har i media beskrivits som maffians bankir. Jönsson tar utgångspunkt i staden Malmö när han uttrycker sin positiva syn till att legalisera cannabis. Författaren hävdar att cannabis i sin nuvarande, kriminaliserade form leder till införsel av illegala vapen och grov kriminalitet. Genom att legalisera cannabis menar Jönsson att flera samhällsproblem skulle kunna lösas.

5.1.1 Hur presenteras 'problemet' i den specifika policyn?

I debattartikeln *Stoppa våldet i Malmö - legalisera cannabis* (Jönsson 2019) påstås en legalisering av cannabis minska efterfrågan på illegala vapen. Enligt författaren leder cannabis i sin nuvarande kriminaliserade form till illegal import av vapen till Sverige. Dessa illegalt importerade vapen är enligt Jönsson orsak till nästintill samtliga skjutningar som haft en dödlig utgång i Malmö. Författaren hävdar att en legalisering skulle minska antalet illegala vapen som förs in i Sverige vilket i sin tur skulle minska annan kriminalitet. Författaren skriver att "En legalisering skulle tveklöst minska efterfrågan på illegala vapen". Från lösningen att minska illegala vapen går det att härleda en problemkonstruktion i form av vapen. Problemet kan tolkas som att det finns för mycket vapen och specifikt illegala vapen.

Att försäljning och försäljare av cannabis är problemet istället för cannabis som produkt, framkommer flera gånger varav vi anser det centralt för debattartikeln. Debattartikeln framställer cannabis i kriminaliserad form som något som skapar efterfrågan på vapen och som leder till grov kriminalitet. Från det centrala i debattartikeln har vi, i tillägg till det tidigare beskrivna problemet med vapen, även identifierat en problemkonstruktion i form av brist på kontroll. Problemkonstruktionen har identifierats genom lösningen kontroller av individer och utrustning som presenteras i debattartikeln. Genom att legalisera cannabis hävdar författaren att kriminellas möjlighet att bedriva verksamhet inskränks. Det ska minska efterfrågan på vapen vilket i sin tur ska minska andelen illegala vapen i landet. Genom att legalisera cannabis menar författaren att det är möjligt att ta kontroll över cannabishandel och de kriminella som påstås styra över cannabishandel. Lösningen med att överta kontrollen upprepas flera gånger i debattartikeln vilket talar för att problemet som identifieras genom lösningen, det vill säga brist på kontroll, är väsentligt och av vikt (Jönsson 2019).

De lösningar som påstås följa av att legalisera cannabis går också att härleda till problem med en lagstiftning som inte är relevant för den tid vi lever i. Enligt författaren finns en efterfrågan på cannabis som dagens lagstiftning inte tar hänsyn till. Författaren lyfter återigen bort problemet från cannabis och cannabisbrukare. I debattartikeln hävdas att efterfrågan på cannabis är oberoende av om produkten är kriminaliserad eller inte. Vi gör denna tolkning av att varken cannabis eller brukare av cannabis får något stort utrymme i debattartikeln, istället lämnas de oproblematiserade. Sättet att framställa cannabis och cannabisbrukare, i form av att

till största del undvika att beröra dem, menar vi tyder på att författaren inte vill belysa produktens och brukarnas roll. Författaren försöker till stor del lyfta ansvaret från cannabis och dess brukare vilket följande citat från debattartikeln visar (Jönsson 2019):

“Det följer onekligen negativa konsekvenser av en legalisering av cannabis. Drogens allvarliga skadeverkningar är väl dokumenterade. Men hur högt pris har Malmö som stad råd att betala för bibehållandet av en i många delar förlegad narkotikapolitik?”

Citatet ovan illustrerar att författaren inte lägger ansvar på varken cannabis eller cannabisbrukare. Författaren konstaterar att konsekvenserna med cannabis är väl dokumenterade, men flyttar sedan fokus till oskyldiga som drabbas av problem som cannabis för med sig. I citatet ovan antyder författaren att det finns en efterfrågan på cannabis som inte kan hanteras genom att kriminalisera den eftersom produkten efterfrågas trots den rådande kriminaliseringen. Genom att hävda att narkotikapolitiken är förlegad så antyder författaren att gällande lagstiftning inte är förankrad i den verklighet som råder. Istället för att bemöta den efterfrågan som finns på cannabis så hävdar författaren att det är lagstiftningen som är problematisk och som inte följer samhällsutvecklingen. En legalisering av cannabis löser enligt artikeln problem med kontroll, hantering och försäljning av cannabis men minskar inte efterfrågan. Handel av cannabis påstås därför förekomma så länge det finns en efterfrågan på produkten vilket påstås finnas oavsett om cannabis är belagt med restriktioner eller inte. Med Bacchis (2009:21) sätt att identifiera problem från lösningar, så identifierar vi problemet till att handla om lagstiftning. En annan tolkning av problemet hade kunnat vara som efterfrågan då även det nämns i debattartikeln. Ingen lösning framförs dock kring efterfrågan och hur den kan minska eller upphöra, utan författaren berör efterfrågan endast som att den kommer fortsatt finnas. Därför kan vi inte identifiera efterfrågan som ett problem enligt debattartikeln.

Debattartikeln pekar även på problem med ekonomiska medel och i viss grad även ett ojämlikt samhälle. Det senare uttrycks inte i samma omfattning och med samma tydlighet som tidigare presenterade problem, men problematiseringen går att finna. Författaren hävdar att en legalisering skulle eliminera ekonomiska medel som ligger till grund för kriminella handlingar i samband med cannabishandel. På följande sätt framställs en legalisering som en lösning för att eliminera ekonomiska drivkrafter:

“Rekrytering av unga från mellanstadienivån för att delta i hantering av cannabis och betalning för cannabis skulle troligtvis försvinna helt. Utan ekonomiska incitament rycks förutsättningen för nyrekrytering till de så kallade gängen undan.” (Jönsson 2019)

På följande sätt argumenterar författaren för att ojämlikheter i samhället och ekonomiska medel har en central roll i frågan om cannabis (Jönsson 2019):

“Avhoppare och gängmedlemmar berättar samstämmigt att tillgången till snabba pengar är den enda förklaringen till varför de valt den kriminella banan.”

“Oavsett härkomst drivs våldet av en önskan om att tjäna pengar och göra en klassresa till varje pris. Alla vill till himmelen, även om tredje man dör.”

Enligt författaren finns en önskan om att nå en bättre social status vilket enligt WPR kan tolkas som obefogat om ojämlikheter i samhället inte existerade. Utan ekonomiska medel menar författaren att cannabishandel inte skulle vara sammankopplat med kriminalitet. Ekonomiska medel skulle försvinna med en legalisering vilket då kan ses som lösningen vilken vi identifierar problemet med behov av ekonomiska medel från. Vi noterar att debattartikeln inte presenterar någon lösning för klasskillnader och ojämlikhet i samhället, men det framställs ändå som ett problem. Från WPR kan detta förstås av att syftet är att belysa och inte förändra diskurser. Därigenom går det att förstå varför klasskillnader lyfts som ett problem, eftersom det belyser diskursen, även om inget förslag till lösning ges. Problemet med klasskillnader och behov av snabba ekonomiska medel kan ur socialkonstruktivismen tolkas som verkligt endast under de förutsättningar som presenteras i debattartikeln. Om möjligheten till snabba ekonomiska medel i cannabishandel inte fanns, skulle möjligtvis inte heller lockelsen för att göra en snabb klassresa finnas. Utanför kontexten skulle klasskillnader, även om debattartikeln inte specificerar någon lösning på problemet i sig, inte lockas att lösas med cannabishandel. Vi anser att WPR och socialkonstruktivismen stödjer att klasskillnader presenteras som ett problem i debattartikeln, trots att ingen direkt lösning på problemet ges.

5.1.2 Hur har detta sätt att framställa ‘problemet’ uppkommit?

Debattartikeln belyser i väldigt liten omfattning historiska händelser, politiska beslut eller omvärldshändelser som kan ha bidragit till att problemet framställs på det sätt som det görs. Den historiska återblick som finns i artikeln är att författaren hävdar att Malmö på kort tid har

förändrats från en trygg och idyllisk stad till en stad med okontrollerbart våld. Utifrån detta är en möjlig anledning till problemkonstruktionen det rådande samhällsklimatet. Den grova kriminalitet och det våldsutövande som har drabbat oskyldiga kan vara en anledning till att detta sätt att framställa problemet har uppkommit. Debattartikeln belyser som nämnt inte omvärldsfaktorer, men av tidigare forskning kan vi anta att andra länders inställning till cannabis har bidragit till problemkonstruktionens uppkomst. Sveriges hållning gentemot cannabis har varit relativt oföränderlig över tid och förespråkarna för legalisering har fått begränsat utrymme. Tidigare forskning visar dock att utrymmet som legaliseringsförespråkare har fått, har varit begränsat, men ändå ökat i takt med att andra länder har förändrat sina regler mot cannabis till det friare (Månsson 2012:279-280). Därför är det tänkbart att länder som liberaliserat sin lagstiftning mot cannabis har möjliggjort problemkonstruktioner såsom den av Jönsson.

5.1.3 Vilka effekter får framställningen av 'problemet'?

Diskursiva effekter:

Debattartikeln problematiserar inte cannabis eller cannabisbrukare. Cannabis och dess brukare är till stor del frånvarande i författarens skildring. När de väl skildras är det i form av att produktens skadeeffekter redan är kartlagda varav varje individ framställs rationell nog att kunna ta ställning till om denne ska bruka cannabis eller inte. Detta skapar en diskurs där cannabis och cannabisbrukare framställs som ansvarsfria i problem rörande cannabis. Effekten av diskursen påverkar vilka åtgärder som vidtas och mot vilka dessa åtgärder riktas.

En annan diskursiv effekt som framkommer i debattartikeln är den straffrättsliga. Författaren beskriver upprepade gånger cannabishandel som illegal eller kriminell. Jönsson hävdar att en legalisering av cannabis skulle bryta kriminellas makt i cannabishandel och benämner nuvarande cannabishandel med attribut som illegal på följande sätt "Där legalisering skett har den illegala handeln förlorat marknadsandelar." (Jönsson 2019). I den straffrättsliga diskursen framkommer inte orsaker till cannabishandel. Effekten blir att diskursen blir ensidig med fokus på att försäljning av cannabis är kriminell och felaktig.

Enligt Bacchi (2009:35) begränsar diskurser tolkningar av problem varav det är viktigt att även undersöka begränsningar som diskursiva effekter medför. Begränsningar av de

diskursiva effekterna är att anledningar till att bakomliggande orsaker till cannabishandel, för såväl köpare som säljare, ignoreras. De som köper cannabis kan fortsätta med det vilket kan leda till ett nytt, eller ett fortsatt, narkotikamissbruk. Individer som sålt cannabis kan ta till andra sätt för att försörja sig vilket kan leda till att de hamnar i annan kriminalitet.

I debattartikeln presenteras grupper och individer på nya sätt. Den diskursiva effekten av debattartikelns linje att legalisera cannabis kan vara att cannabisbruk normaliseras. Diskursiva effekter kan också uppstå i form av att grupper ställs mot varandra exempelvis i form av att personer som brukar annan narkotika än cannabis framställs som kriminella och missbrukare, medan cannabisbrukare inte gör det. Det kan leda till att vissa grupper blir stigmatiserade medan andra inte blir det. Genom att undvika att problematisera cannabis och de individer som använder och köper cannabis så tystas deras roll och deras eventuella behov av hjälp.

Subjektiva effekter:

En subjektiv effekt av debattartikelns problemkonstruktion kan vara minskad stigmatisering av cannabisbruk. Det kan förenkla för individer med ett cannabismissbruk att söka hjälp. Genom att legalisera cannabis kan toleransnivån gentemot cannabisbruk öka och det som tidigare ansetts som felaktigt kan förändras till det motsatta. Den subjektiva effekten skulle dock kunna bli omvänd i form av minskad hjälp och sjukvård för cannabisbrukare. Problemkonstruktionen framställer cannabisbruk som oproblematiserat varav effekten även skulle kunna bli att brukare får svårare att söka och få hjälp då det framställs som "normalt".

En annan subjektiv effekt av problemkonstruktionen är att en enhetlig bild av all cannabis, alla cannabisbrukare och alla cannabisförsäljare skapas. Den subjektiva effekten blir att allt kring cannabis framställs på samma sätt. Individuella skillnader och orsaker framkommer inte av subjektiva effekten vilket kan bli bekymmersamt. Det kan exempelvis vara svårt att skilja ut individer som har ett allvarligt cannabismissbruk från individer som testat cannabis enstaka gånger eftersom alla presenteras på samma, enhetliga sätt.

Levda effekter:

En levd effekt av att legalisera cannabis i enlighet med Jönssons förslag är att

cannabisbrukare inte riskerar straffrättsliga konsekvenser. Effekten skulle kunna resultera i en annan levd effekt i form av att det kan bli lättare att hamna i ett missbruk då omvärldens ansvar att ingripa och agera kan minska. Ytterligare en tänkbar levd effekt är att problemkonstruktionen kan skapa ett större utrymme för medicinsk behandling av cannabismissbruk när brukare inte betraktas som kriminella. De levda effekterna kan ha stor inverkan på individer både i form av det bemötande som cannabisbrukare får och i form av de hjälpmedel, behandlingar och stöd som samhället erbjuder dem. Ett annat möjligt uttryck av den levda effekten kan vara det motsatta, det vill säga minskat utrymme för medicinsk behandling. Det skulle kunna följa om cannabisbruk subjektifieras som något naturligt och inte alls avvikande. Dessa tänkbara levda effekter visar tydligt att en problemkonstruktion kan resultera i flera olika följder.

5.2 Nej, Malmö behöver hållbara lösningar nu

Debattartikeln *Nej, Malmö behöver hållbara lösningar nu* (Karlsson 2019) är skriven av Lennart Karlsson som är ordförande för Svenska Narkotikapolisföreningen. Debattartikeln är skriven som ett svar på Jönssons debattartikel som också ingår i vår analys. Karlsson är till skillnad från Jönsson kritisk till att legalisera cannabis och argumenterar för att cannabis ska förbli en kriminaliserad substans som också bör bemötas med tuffare tag och hårdare straff.

5.2.1 Hur presenteras 'problemet' i den specifika policyn?

I debattartikeln kan vi utläsa alternativa lösningar och åtgärder än de som Jönsson argumenterar för i den föregående debattartikeln. Författaren menar att en legalisering av cannabis skulle medföra uppenbart negativa effekter för folkhälsan och riskera att öka våldet inom kriminella kretsar. Karlsson argumenterar för vad han kallar långsiktiga lösningar i form av breda samhällsinsatser som ökad myndighetssamverkan, förebyggande insatser riktade mot unga personer, riktade insatser mot skola samt resurser till utsatta områden. Följande citat visar att Karlsson menar att det krävs ett slags gemensamt, delat ansvar från alla samhället för att komma tillrätta med problemen "Långsiktigt hållbara lösningar, för Malmö och alla andra utsatta platser i landet, kostar tid och engagemang från hela samhället." (Karlsson 2019). Enligt författaren skulle denna typ av insatser hindra en fortsatt rekrytering av individer till cannabishandel. Från lösningen med förhindrad nyrekrytering kan vi urskilja en

problemkonstruktion i form av att individer rekryteras till cannabishandel.

Ett annat problem identifieras från att författaren påstår att den svenska narkotikapolitiken är förlamad. För att stärka sitt påstående pekar Karlsson på att grova narkotikabrott har låga straffpåföljder ur ett internationellt perspektiv. Låga straff påstås vara en bidragande orsak till att landet "översvämmats" av narkotika och därmed skulle en legalisering, som innebär att något som tidigare var olagligt, nu är lagligt, öka andelen narkotika än mer. Författaren argumenterar istället för straffskärpningar som åtgärd för att stoppa en fortsatt illegal införsel av narkotika. Argumentationen om hårdare tag och skärpta straff presenteras som en nödvändig, men inte långsiktig åtgärd, likt de breda samhällsinsatser som också föreslås. Författaren tillkännager att det dödliga våldet till viss del kan kopplas till territoriella strider om marknadsandelar för försäljning av cannabis. Karlsson påpekar dock att cannabis endast utgör en del av flera andra narkotikaklassade preparat som fungerar som en bas för kriminellas inkomstkälla. Karlsson menar även att en legalisering av cannabis kommer innebära att kriminella istället skiftar fokus mot heroin, kokain och metamfetamin. Ett problem som identifieras genom den föreslagna åtgärden med skärpta straff rör lagstiftningen kring narkotikabrott. Straff och metoder mot narkotika framställs som tafatta av författaren vilket följande två citat visar (Karlsson 2019):

"Svensk narkotikapolitik påstås vara förlegad. Min uppfattning är dock snarare att svensk narkotikapolitik under många år varit förlamad."

"Svensk narkotikapolitik påstås, i en internationell jämförelse, vara extremt restriktiv och repressiv. När påföljder för smuggling av exempelvis 10 kilo cannabis i själva verket ligger i den nedre skalan, vid en europeisk jämförelse."

Författaren slår tillbaka mot kritiska röster som påstår att den svenska narkotikapolitiken skulle vara förlegad och repressiv. Karlsson lägger istället fram argument för att straffen mot grova narkotikabrott är för låga. De hårdare tag som Karlsson argumenterar för är aningen svårtolkade, men genom att ta hänsyn till Karlssons position som ordförande för Svenska Narkotikapolisföreningen så kan en tolkning vara att han menar att polisen behöver få utökade befogenheter för att klara av kampen mot narkotika.

Även om Karlsson nämner att grov kriminalitet delvis kan kopplas till försäljning av

narkotika så är cannabis i dess nuvarande kriminaliserade form inget som problematiserats eller diskuteras i en vidare mening i debattartikeln. Långsiktiga lösningar i form av breda samhällsinsatser föreslås och vittnar om att socioekonomiska faktorer anses vara av vikt för att förklara och hantera problem med cannabis. Enligt författaren är cannabishandel en del av kriminellas verksamhet, men cannabis förklarar inte all kriminalitet. Att cannabis i kriminaliserad form skulle ha bidragit till utvecklingen av grovt, dödligt våld utelämnas till stor del i debattartikeln. Författaren fokuserar istället på att en legalisering av cannabis skulle öka våldsamma och kriminella handlingar. De långsiktiga lösningar som presenteras vittnar om att Karlsson anser att staten och berörda myndigheter bör vara ansvariga för att lösa det dödliga våldet inom kriminella kretsar. Förslagen om långsiktiga lösningar kan även ses som en slags vädjan till folket om att ha tillit och tålamod till det samhälleliga systemet för att det ska ta hand om problemen på bästa sätt. Legalisering av cannabis som en lösning på grov kriminalitet dumförklaras och läggs snabbt åt sidan. Åtgärder riktade mot utsatta områden, skola och unga i form av ökade resurser kan tyckas låta som ett inövat standardsvar från vilken politiker som helst. Åtgärder som dessa har dessutom lång verkningstid och det kan vara svårt för allmänheten att se det som en lösning på ett aktuellt problem. Lennart Karlsson kan därför dra vinning av att också argumentera för hårdare straff och tuffare tag som en mer direkt lösning, eller som han själv säger "kortvarigt kyla ned konflikterna" (Karlsson 2019). Ur en socialkonstruktivistisk synvinkel kan de problemkonstruktioner som framställs i debattartikeln tolkas som att fokus riktas mot rådande lagstiftning. Genom att belysa att en legalisering skulle kunna innebära stora nackdelar för hela samhället genom försämrad folkhälsa, ökad kriminalitet och mer narkotika möjliggörs en diskurs i form av strikt reglering av cannabis (Bacchi 2009:33-34).

5.2.2 Hur har detta sätt att framställa 'problemet' uppkommit?

Den tidigare forskningen visar att Sverige sedan länge har haft en vision om ett narkotikafritt samhälle (Törnqvist 2009). I slutet av 1980- och början av 1990-talet genomfördes två centrala lagändringar som signalerade ett kraftigt avståndstagande från samhället mot narkotika. År 1988 kriminaliserades narkotikabruk och 1993 skärptes straffet för narkotikabrott till att det var möjligt att dömas till fängelse i högst sex månader (Törnqvist 2009:129). Sedan dess har narkotikans framväxt i samhället försökt stävjas med ökade resurser. Sverige har hållit kvar i sin nollvision mot narkotika samtidigt som flera länder har

mjukat upp sin narkotikalagstiftning. I linje med den svenska narkotikapolitikens nollvision argumenterar Karlsson för att det inte är ett alternativ att legalisera cannabis. Istället beskriver Karlsson den svenska narkotikapolitiken som förlamad och tafatt sett ur ett internationellt perspektiv (Karlsson 2019). Genom att ta hänsyn till den historiska kontexten kan vi skapa förståelse för hur Karlssons framställning av problemet uppkommit. Argument om tuffare tag och hårdare straff ligger i linje med den svenska narkotikapolitikens nollvision vilken Karlsson tydligt ställer sig bakom. Även den kriminalpolitiska debatten som helhet har på senare tid influerats av tankar om hårdare straff. Det är tänkbart att även det återspeglas i Karlssons argumentation i form av att hårdare straff ses som rimligt då det redan har lyfts i andra områden. Förslag om hårdare straff blir till något konkret som är direkt riktat mot det som anses vara ett problem. I tider av ökad oro för brott kan det vara ett medvetet val för att vinna stöd och förtroende hos allmänheten.

De breda samhällsinsatser som Karlsson argumenterar för, kan ur en politisk och historisk kontext härledas till att Sverige har en lång historia av socialdemokratiskt styre som till största del har dominerat svensk politik. Den historiska kontexten, som delvis även är aktuell i det rådande politiska styret, är av stor vikt när vi analyserar hur problemkonstruktionen kring cannabis har uppkommit. Till exempel finns det likheter mellan Socialdemokraternas förhållningssätt till problem i samhället och Karlssons problemkonstruktion av cannabis. Enligt Henrik Tham konstruerar socialdemokraterna i deras kriminalpolitiska program brottslighet som något som utgör en attack på vårt samhälle och som vi gemensamt måste arbeta mot (Tham 2019:10). Med liknande ord argumenterar Karlsson för att långsiktiga lösningar kostar tid och engagemang från hela samhället (Karlsson 2019). Det som kan beskrivas som ett gemensamt ansvar återfinns i både Socialdemokraternas kriminalpolitiska program och Karlssons debattartikel. Därför är det enligt oss en indikation på att socialdemokraternas kriminalpolitik och förhållningssätt gentemot narkotika har influerat Karlsson i hans förhållningssätt till cannabis och hans framställning av problemet med cannabis.

5.2.3 Vilka effekter får framställningen av ‘problemet’?

Diskursiva effekter:

I sin debattartikel skriver Karlsson att legalisera cannabis skulle innebära “uppenbart negativa konsekvenser ur ett folkhälsoperspektiv” (Karlsson 2019). Cannabis konstrueras som en skadlig och hälsofarlig drog. I debattartikeln konstrueras cannabis enbart med negativa konsekvenser vilket förståeligt görs för att stärka författarens tes. Samtidigt innebär det begränsningar för hur cannabis och cannabisbrukare tolkas och förstås. Diskursen begränsar tolkningar för huruvida cannabis är skadligt eller inte. Exempelvis diskuteras inte cannabis utifrån en medicinsk synvinkel i debattartikeln. Den diskursiva effekten blir att all cannabis och alla brukare framställs på samma sätt utan rum för alternativa tolkningar. Denna konstruktion kan bidra till en diskursiv effekt av att eventuella medicinska fördelar med cannabis som skulle kunna ha en positiv effekt på folkhälsan helt ignoreras och förnekas.

Subjektiva effekter:

Karlssons argument om “tuffare tag och hårdare straff” skulle kunna innebära en ökad uteslutning och stigmatisering av cannabisbrukare (Karlsson 2019). När cannabisbruk är kriminaliserat så är alla som brukar substansen i juridisk mening också kriminella. Oavsett om man tycker att cannabisbruk är ett mer eller mindre allvarligt brott så kan konsekvenserna av en fällande dom vara att individer subjektifieras som kriminella. I realiteten behövs dock inte ens en fällande dom för att individer som brukar cannabis ska subjektifieras som kriminella. Detta då handlingen i sig avviker från de normer och värderingar som finns konstruerade i vårt samhälle i linje med nollvisionen gentemot narkotika. Genom att Karlsson konstruerar cannabis som farligt och något som ska motverkas så kan en subjektiv effekt bli att även cannabisbrukare konstrueras som skadliga för samhället.

Levda effekter:

De breda samhällsinsatser som Karlsson föreslår, kostar som han själv nämner tid och engagemang. Något som utelämnas är att de också innebär en stor ekonomisk belastning. I teorin kan det låta som en enkel lösning att tillsätta mer resurser men i praktiken är det desto svårare att förverkliga. Troligen skulle konsekvensen bli skattehöjningar för allmänheten eller förflyttningar av resurser från ett eller flera andra områden som då i sin tur skulle bli lidande.

Tuffare tag och hårdare straff mot cannabis kommer sannolikt även att öka polisens arbetsuppgifter med narkotika. För en polisorganisation som redan idag vittnar om resursbrister skulle detta följaktligen kunna leda till negativa konsekvenser för hanteringen av annan kriminalitet (Polismyndigheten 2018:11). Även om regeringen satsar på att anställa fler poliser så är det tänkbart att polisen kommer att behöva prioritera bort andra brott för att kunna hantera en strängare narkotikalagstiftning. En annan levd effekt berör kriminalvården och att de kan tänkas behöva mer resurser för att kunna klara av en ökad fångpopulation till följd av att fler straffas. En ökad mängd personer som sitter i fängelse skulle utöver en stor samhällsbelastning också kunna öka rekryteringen av yngre personer för att täcka upp för de som sitter i fängelse.

6. Slutsats och diskussion

Uppsatsen syfte har varit att undersöka hur två olika sidor argumenterar i debatten om legalisering av cannabis. Två debattartiklar, en för och en mot att legalisera cannabis, har analyserats. Analysen har genomförts med utgångspunkt i WPR och socialkonstruktivismen. Uppsatsen avsåg att besvara följande två frågeställningar:

- Vilka för- respektive motargument presenteras i två artiklar som debatterar legalisering av cannabis?
- Vilka effekter kan en legalisering av cannabis medföra enligt två debattartiklar

För att besvara den första frågeställningen användes främst fråga 1 från Bacchis WPR. Från problemkonstruktioner i de två debattartiklarna identifierades flera för- och motargument för att legalisera cannabis. Resultatet visar att argument för att legalisera cannabis finns hos förespråkaren för en legalisering. Argumenten för att legalisera cannabis är att det: minskar efterfrågan på och antalet illegala vapen i landet, tar kontroll över farlig cannabishandel samt minskar kriminalitet och otrygghet i samhället. Argument mot att legalisera cannabis finns hos motståndaren för en legalisering. Argumenten mot att legalisera cannabis är att det: riskerar att öka kriminalitet och våld, ökar andelen narkotika i landet och inte löser några samhällsproblem på lång sikt.

Fråga 5 i WPR låg till grund för att besvara uppsatsens andra frågeställning. Resultatet visar att en konsekvens av både förespråkaren och motståndaren till att legalisera cannabis är att individer framställs på ett enhetligt sätt. Förespråkaren för legalisering subjektifierar cannabisbrukare som icke avvikande och icke kriminella medan motståndaren till legalisering subjektifierar de som avvikande och kriminella. Konsekvensen blir att individer framställs som icke kriminella eller kriminella beroende på vilken diskurs som råder. Diskursen påverkar inte bara om cannabisbruk får straffrättsliga påföljder utan också synen på människor. Det enhetliga sätt som individer framställs på av båda sidor i legaliseringsdebatten kan få stora konsekvenser för den enskilde individen. Individer kan framställas på ett sätt som de upplever felaktigt, men som kan vara svårt om ens möjligt att påverka. Diskurser är enligt Bacchi gränssättande och kan förhindra att en individ blir av med ett felaktigt epitet (Bacchi 2009:35). Resultatet visade också en annan tänkbar konsekvens i form av att den hjälp som individer erbjuds och känner sig benägna att be om påverkas.

En legalisering respektive kriminalisering av cannabis påverkar inte bara synen på individer, utan också synen på cannabis. Resultatet visar en legalisering jämfört med kriminalisering av cannabis är präglad av en mer tillåtande syn på cannabis. Med en sträng lagstiftning och hårda tag påverkas diskursen och allmänhetens syn gentemot cannabis troligen till det negativa.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att svaret på vår andra frågeställning är komplext med många infallsvinklar. Svaret är till viss del hypotetiskt och av resonerande karaktär. Effekter i WPR består delvis i att se framåt och förutsäga framtida händelser vilket är svårt. Givet är dock att konsekvenserna för cannabisbrukare skiljer sig i stor grad beroende på om cannabis är legaliserat eller kriminaliserat. Skillnaden mellan legalisering och kriminalisering handlar inte bara om straffrättsliga påföljder och vad som enligt lag är tillåtet eller inte. Konsekvenserna sträcker sig bortom det då de även innefattar vilken syn samhället och kanske även brukarna själva, har på cannabis och cannabisbrukare. Resultatet i vår uppsats visar också att fler än brukarna berörs av att legalisera eller kriminalisera cannabis. Vår analys visar att försäljare av cannabis, polisorganisation, rättsväsende, hälso- och sjukvård och allmänheten, alla är exempel på olika grupper som påverkas av en legalisering av cannabis.

Analysen i uppsatsen har visat att båda sidor i legaliseringsdebatten om cannabis framställer

cannabis som en konstruktion av sociala interaktioner vilket är i enlighet med socialkonstruktivismen. Resultatet av fråga 3 i WPR, "hur har detta sätt att framställa 'problemet' uppkommit", stödjer att legaliseringsdebatten om cannabis har uppkommit genom sociala interaktioner. Det handlar exempelvis om att medicinska fördelar har uppdagats, andra länder har förändrat sitt synsätt kring cannabis och att individer som inte varit inblandade i cannabishandel ändå råkat illa ut av sådan. Resultatet visar att ett problem blir ett problem endast då det konstrueras som ett sådant. Det är i linje med Bacchi som menar att policys producerar och inte presenterar redan existerande problem (Bacchi 2012:4). Samtidigt visar resultatet, i enlighet med socialkonstruktivismen att det krävs mer, nämligen sociala interaktioner och rätt kontext, för att något faktiskt ska bli ett problem. Att de olika sidorna i legaliseringsdebatten kan framställa cannabis och dess konsekvenser på helt olika sätt visar att kontexten är avgörande för problemkonstruktionen. Att sociala interaktioner och kontext är betydelsefullt har också visat sig av tidigare försök att framhäva en positiv syn på att legalisera cannabis. De tidigare försöken har tystats och positiva röster för cannabis har inte fått något större inflytande förrän nu. Samspelet mellan händelser, så kallade sociala interaktioner, som sker i rätt tid och rum är alltså av stor betydelse för framställningen och tolkningen av ett fenomen. De sociala interaktioner och kontexter som ligger till grund för de två debattartiklarna anser vi legitimerar författarnas åsikter.

En skillnad som vi har uppdagat mellan sidorna i legaliseringsdebatten av cannabis berör ett maktperspektiv. Sidan som förespråkar legalisering presenterar cannabisbrukare som rationellt tänkande, självbestämmande och ansvarstagande varav de förses med makt att ta egna beslut. Sidan som är mot att legalisera cannabis lägger istället makt och förtroende till staten och samhällseliga strukturer. En annan skillnad mellan sidorna i legaliseringsdebatten är hur cannabisbruket framställs. Enligt sidan som är för legalisering kommer bruk alltid att existera varav brist på kontroll av cannabisförsäljning kan konstrueras som problem. Sidan som är mot legalisering menar istället att det är möjligt att eliminera bruk av cannabis varav brukare och cannabis kan konstrueras som problem. Vi ser en motsättning mellan socialkonstruktivismen och det faktum att sidan för en legalisering framställer cannabisbrukare och efterfrågan på cannabis som oföränderlig. Påståendet att det alltid kommer att finnas cannabisbrukare går mot socialkonstruktivismens grundsyn om att en sanning endast existerar inom sin kontext och att det inte finns en objektiv sanning. Det påstående som görs av förespråkaren för legalisering

kan betraktas som just objektivt vilket därmed inte är i linje med socialkonstruktivismen. Däremot överensstämmer det med den kritik som riktats mot socialkonstruktivismen kring att teorin är relativistisk (Bergström & Boréus 2005:22). Vi menar att det finns relevans i kritiken då vi upplever en svårighet att uppnå betydelse av fenomen och fakta om de inte kan vara objektiva. Det skapar enligt oss ett förhållningssätt där fakta tappar sitt värde om det alltid kan hänvisas till en annan kontext där fakta kan betraktas på annat sätt.

En aspekt som inte tas upp i debattartiklarna är vad författarna avser med en legalisering. Detta blir särskilt problematiskt i debattartikeln av Jönsson då han argumenterar för en legalisering utan att tydligt beskriva vad han menar med det. Det lämnar läsaren med frågor att själv dra slutsatser om vilket kan resultera i att debattörer pratar om olika frågeställningar. Denna begränsning i debattartiklarna belyser vikten av vår inledande definition av begreppet legalisering. När Jönsson inte tydligt definierar legalisering kan vi inte vara säkra på vad han menar med begreppet. Jönssons argumentation för att en legalisering skulle ta kontroll över en cannabishandel menar vi indikerar att han ser legalisering som något som skulle ske med restriktioner. Det är svårt att se hur författaren menar att det ska vara möjligt att ta kontroll över cannabishandel om legalisering inte görs kontrollerad och med restriktioner.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att diskurser inte är entydiga eller statiska. De är föränderliga och beroende av sin kontext. Med hjälp av WPR och socialkonstruktivismen har vi kunnat belysa olika sidor i legaliseringsdebatten om cannabis. Analysen är på intet sätt fullständig, men vi har fått en förståelse för vad som problematiseras men också vad som lämnas oproblematiserat. Vi har uppdagat problem som skapas genom sociala interaktioner och med det som utgångspunkt är det begripligt att två sidor kan uppfatta ett fenomen på fullständigt olika sätt. Det är av vikt att belysa diskurser då de påverkar och begränsar hur fenomen uppfattas men också hur fenomen hanteras och vilka effekter de får.

6.1 Tidigare forskning

Resultatet visar i relation till den tidigare forskningen på flera likheter. Törnqvist visade att debatten på 1970-, 1980- och 1990-talet dominerats av röster om förbud och motstånd mot cannabis (Törnqvist 2009). Det har dock genomgående funnits kritik mot förbud och kriminalisering av cannabis. Röster har förespråkat en mer liberal hållning gentemot cannabis.

På liknande sätt representerar Jönsson och Karlsson exempel på att det fortfarande idag råder meningsskiljaktigheter och motsägande problemkonstruktioner kring cannabis. Olika aktörer har olika synsätt i legaliseringsdebatten. Lenke och Olsson (2002:75) menar att när åsikter och fakta som går emot den restriktiva hållningen mot narkotika presenteras, så bemöts och slås de ner av icke-statliga organisationer och politiker. På liknande vis bemöts Jönssons åsikter och argument av motstånd från Karlsson som är ordförande för den Svenska Narkotikapolisföreningen.

6.2 Studiens begränsningar

Analysen och det resultat som framförts är påverkat av oss uppsatsförfattare. Med utgångspunkt i det vi beskrivit i avsnitt 3.6, att kvalitativ forskning påverkas av forskaren anses det inte möjligt att bedriva fullständigt objektiv kvalitativ forskning. Vi är därför medvetna om att andra nödvändigtvis inte skulle nå samma slutsatser som vi om de genomförde samma studie som vi har gjort. Vi menar dock att vi har redovisat för våra tankesätt och resonemang på ett tydligt sätt. Därför hävdar vi att vår prägel på resultaten bör ses som ett faktum i kvalitativ forskning snarare än en begränsning med vår uppsats. De begränsningar i tid och omfattning som berör denna uppsats har medfört avgränsningar i uppsatsen. Vi har valt att begränsa uppsatsen enligt de rekommendationer som gavs inför denna kurs i form av att använda sig av avgränsade analysmaterial och forskningsfrågor. Det material som ligger till grund för analys och resultat i denna uppsats är inte tillräckligt för att resultaten ska kunna vara generaliserbara. För att uppnå generaliserbara resultat hade analysen behövt baseras på ett större material. Det hade troligen också varit nödvändigt att genomföra analysen på material över en längre tidsperiod. Med de förutsättningar som ligger till grund för denna uppsats är det svårt att skapa det underlag som krävs för generaliserande resultat. Därför har det inte heller varit syftet med denna uppsats. Resultaten från denna uppsats visar en liten del av legaliseringsdebatten. Denna del är väldigt begränsad och på intet vis fullständig. Resultaten visar dock en bild av legaliseringsdebatten som är baserad på de kontexter som ligger till grund för debattartiklarna. Resultaten är skapade baserat på Bacchis WPR, socialkonstruktivismen och tidigare forskning. Följaktligen ska inte studiens resultat förringas även fast det är begränsat och inte kan beskriva legaliseringsdebatten som helhet.

6.3 Framtida forskning

Med anledning av att debatten om legalisering av cannabis är så aktuell så menar vi att det är viktigt och intressant med fortsatt forskning i frågan. Vidare hävdar vi att fortsatt forskning inom cannabisfrågan är av stor vikt då utformningen på lagstiftning rörande cannabis berör enskilda individers liv och samhället i stort. Vi tycker att det skulle vara av intresse att studera legaliseringsdebatten ur ett bredare perspektiv. Som vi beskrivit tidigare är resultatet i denna uppsats väldigt begränsat varav vi gärna skulle se framtida forskning som exempelvis berör olika åldersgruppers ställningstagande i frågan. Med anledning av de legaliseringar som skett i andra länder ser vi även fram emot forskning som visar vilka effekter som följer över tid i de länderna även om kontexten är en annan än den svenska.

7. Referenslista

7.1 Böcker och artiklar

Ahrne, G & Svensson, P (2015) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber.

Bacchi, C (2009) *Analysing Policy: What's the problem represented to be?*. Frenchs Forest NSW: Pearsons Australia.

Bacchi, C (2012) "Why Study Problematizations? Making Politics Visible." *Open Journal of Political Science*, 2(1), s. 1-8.

Bergström, G & Boréus, K (red.) (2005) *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, Studentlitteratur: Lund.

Bergström, G & Boréus, K (red.) (2012) *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Bryman, A (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Burr, V (2003) *Social constructionism*. 2. uppl. London: Routledge.

Lenke, L & Olsson, B (2002) "Swedish drug policy in the twenty-first century: a policy model going astray", *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, Vol. 582, No. 1, 2002.

Månsson, J (2016) "The same old story? Continuity and change in Swedish print media constructions of cannabis", *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, vol. 33, no. 3, pp. 267-286. De Gruyter Poland.

Tham, H (2019) Straff-välfärdsstaten och kontrollkultur i svensk kriminalpolitik. Under publicering i *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*.

Törnqvist, D (2009) När man talar om knark. Drogdebatt i svensk dagspress 1970–1999, Sociologiska institutionen, Umeå universitet.

7.2 Övriga källor

CAN (2019) *Drogutvecklingen i Sverige 2019. CAN rapport 180*. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

Drugsmart (2014) *Fakta cannabis*. <https://www.drugsmart.com/fakta/cannabis/> Hämtad: 12-10-2019

Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk EMCDDA (2019) *Europeisk narkotikarapport 2019: Trender och utveckling*. Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå.

Jönsson, T (2019) *Stoppa våldet i Malmö – legalisera cannabis. Debattören: Cannabishandeln orsaken till i stort sett samtliga dödsskjutningar*. Aftonbladet. <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/Wb3Gjr/stoppa-valdet-i-malmo--legalisera-cannabis> Hämtad: 22-10-2019.

Hvitfeldt, T (2012) *Narkotikabrott*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Karlsson, L (2019) *Nej, Malmö behöver hållbara lösningar nu. Replik från svenska narkotikapolisföreningen till Torgny Jönsson om legalisering av cannabis*. Aftonbladet. <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/XgprKn/nej-malmo-behover-hallbara-losningar-nu> Hämtad: 22-10-2019.

Polismyndigheten (2018). *Redovisning av regeringsuppdraget. Uppdrag till Polismyndigheten att redovisa hur polisverksamheten ska stärkas och utvecklas*. Stockholm: Polismyndigheten.

SFS 1968:64. Narkotikastrafflag. Stockholm: Justitiedepartementet.

SVT (2018) *För eller emot cannabis? Så enkelt är det inte*. <https://www.svt.se/opinion/for-eller-emot-cannabis-sa-enkelt-ar-det-inte> Hämtad: 2020-01-06.